

sation. Hvad man har kunnet taale i 300 Aar, og endog kunnet taale i en videre Udstrækning, det maa man ogsaa kunne taale endnu. Vel har man forsøgt paa at bevise, at Præsterne i den apostoliske Kirkes Tid bestilkes ovenfra, kjøndt jeg ikke troer, at Beviset derfor enten er ført endnu eller kan føres, men, selv om man nu ogsaa vilde betragte det af døde kongelige danske Cancelli som et Led af Apostilenes hellige Kjæde, saa kan man dog virkelig ikke ville betragte enhver Kammerraad, der har kjøbt en Kirketiende, som et saadant Led. Det var ganske vist rigtigt i sin Tid at indskrænke Menighedernes Kaldsret, fordi den misbrugtes, men jeg troer ikke, at der her paa nogen Maade kan være Fare for et saadant Misbrug. Jeg maa med den ærede sidste Taler antage, at man i Forbindelse med den her omhandlede Ret ogsaa efterhaanden maa komme til at indrømme de andre Menigheder Deelagtighed i Besættelsen af Præsteembederne, men, naar dette Punkt altsaa alligevel vil trænge sig frem, saa seer jeg ikke, at der, ved forud derfor at vedtage nærværende Lovforslag, kan være Fare for at bringe Forstyrrelse ind i Kirkens Forfatning. — En anden Indvending, som er bleven fremført, vilde have megen Vægt, hvis den havde Noget paa sig, nemlig den, at Kirkelæren vilde være udsat for at blive forvansket og Sectvæsenet derved fremmet. Jeg kan imidlertid ikke forstaa denne Indvending. Jeg kunde vel forstaae den, dersom vore Kirkelærere nu vare saa enige, at de alle prædikede og troede, saa at sige, efter een Regel og een Snor; men det er jo en bekjendt Sag, at, der allerede er forskellige Retninger i vor Kirke. Jeg vil gjerne indrømme, at jeg troer, at der efterhaanden vil opstaae endnu flere afvigende Retninger. Men det er jo ogsaa ganske naturligt, at der Haand i Haand med Individernes aandelige Udvikling kommer flere individuelle Meninger frem, og deri er der aldeles ingen Ulykke. En dødt Uniformitet i Kirken er langt værre end det, at der er Kamp mellem forskellige kirkelige Retninger. Det hører og vil fremdeles høre med til Kirkens sunde Liv, at der kommer forskellige Anskuelser og forskellige Retninger frem. Men naar man vil spørge om, hvilken af de Retninger, der allerede nu bestaae i vor Kirke, og som jeg troer,

at man kan betegne som fire, nemlig: Den gamle rationalistiske, den mere videnskabelige Theologi eller Skrifttheologernes Retning, den grundtvigianste Retning og den indre Missions Retning, sandsynligvis vil være meest udsat for at afføde Secter, da troer jeg, at man skal erkjende, at det ikke er den Retning, der begjærer dette Lovforslag, men derimod netop den sidstnævnte Retning. Og hvorfor? Fordi den bruger Almuesmænd til Colporteurere og Prædikanter, og fordi Secter dog som oftest opstaae derved, at begavede Mænd af Almuen, som komme til at gruble over Sandheder, der ligge over deres Kræfter, føres ind paa forskellige, secteristiske Veie. Men den Retning, som saaledes førmeentligt er meest udsat for at føre til Secter, er en Retning, der just for Tiden omfattes med særdeles Omhu af alle dette Lovforslags Modstandere, hvorimod den Retning, der kræver dette Lovforslag, ingenlunde er velset paa høiere Steder, og man tør vel nok sige, at dette har en Deel Indflydelse paa, hvorledes Lovforslaget i det Hele opfattes. Jeg vil nu heller ikke nægte, at den Retning, som jeg saaledes her taler om, nemlig den grundtvigianste, har givet Anstød paa forskellige Maade, og at den navnlig har forhyndet sig i et Punkt, som ogsaa ganske rigtigt er blevet foreholdt den af den ærede 4de Landssthingsmand for Kjøbenhavn (Lehmann), nemlig forsaavidt som nogle dens Medlemmer have krævet, hvad der kaldes Præstefrihed. Jeg anseer det for en urimelig Chimaire, at der i et ordnet Kirkesamfund skulde kunne gives fuld Præstefrihed. En saadan kan finde Sted og være rigtig under Forhold som de amerikanske, men indenfor den danske Folkekirkel vil man derimod aldrig nogenfinde kunne tilstaae den. Det er et urimeligt Forlangende, men det er da ogsaa blevet alvorligt bekæmpet indenfor den nævnte Retnings eget Omraade, og jeg antager ogsaa, at de, der fra Først af have holdt paa det, senere have opgivet det og erkjendt, at det er Noget, der ikke kan indrømmes. Men dette Lovforslag vil jo i alt Fald ikke føre i Retning af Præstefrihed, det vil sige i den Retning, at Præsten efter Behag kan udstøde af sin Menighed, hvem han vil, og ikke har at rette sig efter nogen Beskjendelse uden efter sin egen